

SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ PEYZAJ MİMARLIĞI BÖLÜMÜ

BOLOGNA SÜRECİ ve ÜLKEMİZDEKİ PEYZAJ MİMARLIĞINA ETKİSİ

Doç.Dr. Atila Gül

PEMAT- 09 - ISPARTA

Niçin Bologna Süreci?

- Günümüz Avrupa'sında, 21. Yüzyılın bilgi çağı olacağı düşüncesi,
- Bilgi Avrupa'sını oluşturmak ve Avrupa Yükseköğretim sisteminin yapısallığında bir bütünlüğe gidebilmek,
- 2010 yılına kadar Avrupa'da ortak bir yükseköğretim alanı yaratmak,
- Yani bir Avrupa yenilenme sürecidir.

PEMAT- 09 - ISPARTA

Niçin Bologna Süreci?

- Pek çok uluslararası kuruluşun işbirliği ile 46 üye ülke tarafından oluşturulan ve sürdürülen, alışılmışın dışında bir süreçtir.
- Bologna Süreci hedefleri 10 Eylem Başlığı altında özetlenmiştir.
- Bütün üyelerin hepsi 2010 yılına kadar Bologna Bildirisi ile tanımlanan ortak hedeflere ulaşmak zorundadır.

PEMAT- 09 - ISPARTA

Niçin Bologna Süreci?

- Gücünü bilgiden ve bilimden alacak olan Bilgi Avrupa'sında,
- Avrupa coğrafyasındaki ülkeleri hem birbiri ile uyumlu-birbirini tamamlayıcı hem de rakiplerinden üstün kılacak bir **YÜKSEKÖĞRETİM SİSTEMİ** oluşturulması hedeflenmiştir.

PEMAT- 09 - ISPARTA

Türkiye'nin Bologna Süreci ile olan İlişkisi?

AB'ye aday ülke durumunda olan Türkiye'nin yükseköğretimle ilgili olarak ileriye yönelik planlarında, AB ülkelerinin yükseköğretimdeki eğilimlerini göz önüne alması ve bu alandaki gelişmeleri yakından izlemesi gerekmektedir.

Ülkemiz, (19 Mayıs 2001'de Prag'da imza atmıştır)

Bologna süreci veya Avrupa'da ortak bir yükseköğretim alanı yaratma reformu süreci kapsamında;

- 2010 yılında pilot uygulamaya,
- 2012 yılında ise tüm üniversite kurumlarında uygulamaya geçilmesi öngörülmüştür.

PEMAT- 09 - ISPARTA

Bologna Süreci

Yeni bir sistemin uyarlaması değil, var olan sistemlerin ortak bir payda da buluşturulmasından ibaret olan –reform denilemeyecek- bir “yenilenme” hareketidir.

Çünkü ortada yeni bir sistem bulunmamakta tam aksine,

- kurumlar arası hareketlilik,
- müfredatların geliştirilmesi,
- derecelerin tanınması,
- stratejik planlama ve tanınmayı sağlamak için ortak öğretim sürelerinin oluşturulması gibi.....

bir dizi ‘yenilikler’ önerilmiştir.

Bu yenilikler, var olan sistem veya sistemlerin köklü dönüştürülmesi ile değil, karşılıklı öğrenme içinde gözden geçirilmesi ve birbirine yaklaştırılması ile hayata geçirilmesi hedeflenmektedir.

PEMAT- 09 - ISPARTA

Daha önce, Batı'da var olan sistemleri Türkiye'ye ithal etmek çeşitli dönemlerde paylaşılan bir uygulama olmuşken, günümüzde “Avrupa ülkeleri ile birlikte yenilenme” fırsatı ortaya çıkmıştır. “

Bologna süreci ile ortaya çıkan “Değişim Anlayışı” ortaklıklar ve iletişim üzerine kurulmuştur.

Bu anlayış, öğretim/öğrenim ortamının ihtiyaç duyduğu katılımcı bir yaklaşım biçimidir.

PEMAT- 09 - ISPARTA

- Bu amaçla gelecekte genç kuşakların yalnız Avrupa genelinde değil, Türkiye’de de daha pozitif bir öğretim/öğrenim ortamına katılımlarını sağlayabilecektir.
- Bologna süreci, Türkiye için bir fırsat olup kararlılıkla ve yaygın olarak uygulanmadığı takdirde, ilk defa ‘Avrupa ile birlikte’ girilen bir ‘yenilenme’ sürecini kaçırabilecektir.
- Avrupa’da 2010’dan itibaren tam anlamıyla oluşturulacak olan öğretim/öğrenim sistemi, belki de bir yanılısama içinde yeni bir sistem gibi algılanıp, Türkiye’ye ithal edilmesi söz konusu olacaktır

PEMAT- 09 - ISPARTA

Ancak Üniversitelerimizde bu konuda yapılan çalışmalar kapsamında henüz konunun;

**tam olarak algılanamadığı,
niçin,
nasıl ve**

ne şekilde bu sürecin tamamlanacağı konusunda belirsizliğin ve isteksizliğin olduğu gözlenmektedir.

Aynı durum Bologna sürecinin veya Avrupa'da ortak bir yükseköğretim alanı yaratma reformu sürecinin Peyzaj Mimarlığı Bölümlerini nasıl etkileyeceği ve nasıl olması gerektiği konusunun tartışılmaya açılması önemlilik arz etmektedir.

PEMAT- 09 - ISPARTA

Bologna Sürecinin Tarihi

- 25 Mayıs 1998 tarihinde 4 Avrupa Ülkesinin (İngiltere, İtalya, Fransa, Almanya) Eğitim Bakanları, tarafından yayınlanan “Sorbonne Bildirgesi” ilk temelleri atılmıştır.
-
- 19 Haziran 1999’da 29 ülkenin yükseköğretiminden sorumlu Bakanları tarafından “Bologna Bildirgesi” imzalanması ve yayımlanması ile başlamıştır.

Bologna Süreci' ile 6 temel hedef öngörüldü (19 Haziran 1999)

1. Kolay anlaşılır ve birbirleriyle karşılaştırılabilir yükseköğretim diploma ve/veya dereceleri oluşturmak
2. Yükseköğretimde Lisans ve Yüksek Lisans olmak üzere iki aşamalı derece sistemine geçmek,
3. Avrupa Kredi Transfer Sistemini (European Credit Transfer System, ECTS) uygulamak,
4. Öğrencilerin ve öğretim görevlilerinin hareketliliğini sağlamak ve yaygınlaştırmak,
5. Yükseköğretimde kalite güvencesi sistemleri ağını oluşturmak ve yaygınlaştırmak,
6. Yükseköğretimde Avrupa boyutunu geliştirmektir.

19 Mayıs 2001'de Prag'da toplanan 32 Avrupa ülkesinin katılımı ile (Türkiye de dahil olmak üzere) yükseköğretimden sorumlu Bakanları, Bologna Süreci'ne 3 hedef daha eklenmiştir.

7. Yaşam boyu öğrenimin teşvik etmek,
8. Öğrencilerin ve yükseköğretim kurumlarının sürece aktif katılımını sağlamak,
9. Avrupa Yükseköğretim Alanı'nı cazip hale getirmektir.

PEMAT- 09 - ISPARTA

2003'te Berlin'de toplanan 33 Avrupa ülkesinin Yükseköğretim Bakanları Bologna Süreci'ne, 10 madde eklemiştir.

- “Avrupa Araştırma Alanı(ERA) ile
- Avrupa Yükseköğretim Alanı (EHEA)
- arasında bir sinerji kurmak ve Doktora çalışmaları” konulu madde ilave edilmiştir.

PEMAT- 09 - ISPARTA

2005 Bergen Konferansı'ndan önce

Bologna Süreci'nin bütün üyelerinden Bergen Bakanlar Konferansı'ndan önce ulusal bir rapor yayımlamaları istenmiştir.

Üye ülkelerde sürece hız kazandırmak ve durum tespiti yapmak amacıyla, gerçekleştirilmek üzere, aşağıda belirtilen 3 öncelik alanını belirlemişlerdir:

Bu öncelikli alanlar:

- Yükseköğretimde (Lisans ve Yüksek Lisans olmak üzere) iki aşamalı derece yapısı
- Yükseköğretim diploma ve/veya dereceleri ve öğrenim sürelerinin tanınması,
- Kalite güvencesidir.

PEMAT- 09 - ISPARTA

a- İki Aşamalı Derece Sistemi:

Yükseköğretim için iki temel aşama üzerine kurulu ulusal derece sistemi tanıtılmıştır.

İkinci aşamaya geçmek için en az üç yıl süren ilk aşamanın başarılı bir şekilde tamamlanması gerekmektedir. İlk aşama sonrasında elde edilen ödül iş piyasası ile alakalı olmalıdır.

İkinci aşama yüksek lisans ve/veya doktora derecesi ile sonuçlanmalıdır.

PEMAT- 09 - ISPARTA

b-Derecelerin ve Eğitim Srelerinin Tanınması:

Kolaylıkla anlaşılabilir ve karşılaştırılabilir dereceler sisteminin benimsenmesi hususunda, yeler Lizbon Tanıma Anlaşması'nı imzalamaya teşvik edilmiştir. Buna ilaveten, üyeler mezun olan her öğrencinin otomatik ve ücretsiz olarak yaygın Avrupa dillerinden birinde Diploma Eki alması gerektiği konusunda hem fikirdir.

PEMAT- 09 - ISPARTA

c-Kalite Güvencesi:

Kalite güvencesi, en başta kurumların sorumluluğunda olmalıdır. Ulusal kalite güvencesi sistemi aşağıda belirtilen unsurları içermelidir:

- * Süreçte yer alan kurum ve kuruluşların sorumluluklarının tanımlanması
- * Program ve kurumların değerlendirilmesi (dahili değerlendirme, harici gözden geçirme, öğrencilerin katılımı, ve sonuçların yayımlanması)
- * Akreditasyon, belgelendirme veya karşılaştırılabilir işlemler sistemidir

PEMAT- 09 - ISPARTA

Bologna Süreci'nin 10 Eylem Başlığı:

1. Kolay anlaşılır ve birbirleriyle karşılaştırılabilir yükseköğretim diploma ve/veya dereceleri oluşturmak (bu amaç doğrultusunda Diploma Eki uygulamasının geliştirilmesi),
2. Yükseköğretimde Lisans ve Yüksek Lisans olmak üzere iki aşamalı derece sistemine geçmek,
3. Avrupa Kredi Transfer Sistemini (European Credit Transfer System, ECTS) uygulamak,
4. Öğrencilerin ve öğretim görevlilerinin hareketliliğini sağlamak ve yaygınlaştırmak,
5. Yükseköğretimde kalite güvencesi sistemleri ağını oluşturmak ve yaygınlaştırmak,
6. Yükseköğretimde Avrupa boyutunu geliştirmek,
7. Yaşam boyu öğrenimi teşvik etmek,
8. Öğrencilerin ve yükseköğretim kurumlarının sürece aktif katılımını sağlamak,
9. Avrupa Yükseköğretim Alanı'nın cazip hale getirmek,
10. "Avrupa Araştırma Alanı ile Avrupa Yükseköğretim Alanı arasında bir sinerji kurmak ve Doktora çalışmalarıdır.

**Bütün üyeler
(TOPLAM 46
üye)
2010 yılına
kadar Bologna
Süreci ortak
hedeflere
ulaşmak
zorundadır.**

•Pek çok uluslararası kuruluşun işbirliği ile ülke tarafından oluşturulan ve sürdürülen, alışılmışın dışında bir süreçtir.

Sürece üyelik hükümetler/devletlerarası herhangi bir anlaşmaya dayanmamaktadır.

Bologna Süreci kapsamında yayımlanan bildirilerin yasal bir bağlayıcılığı bulunmamaktadır.

Süreç tamamen her ülkenin özgür iradeleri ile katıldıkları bir oluşumdur ve ülkeler Bologna Süreci'nin öngördüğü hedefleri kabul edip etmeme hakkına sahiptirler.

PEMAT- 09 - ISPARTA

Bologna Süreci İLKELERİ

Avrupa Yükseköğretim Alanı oluşturulması hedefi, her ülkenin kendi yükseköğretimi sistemi felsefesi ile işbirliği içerisinde gerçekleştirilebilir. Tümü Bologna Bildirisi ve/veya Prag ve Berlin Bildirileri'ne uzanan bu prensiplerin detaylı olarak aşağıda belirtildiği şekilde düzenlenmiştir:

- Öğrencilerin ve Öğretim Elemanlarının Uluslararası hareketliliği,
- Özerk üniversiteler,
- Yükseköğretim yönetimine öğrencilerin katılımı,
- Yükseköğretim için kamusal sorumluluk,
- Bologna Süreci'nin sosyal boyutudur.

Bologna Süreci Nasıl İşliyor?:

Bologna Süreci, temel olarak

- uluslararası,
- ulusal ve
- kurumsal

olmak üzere üç düzeyde yürütülmektedir.

PEMAT- 09 - ISPARTA

Uluslararası düzeyde

Bologna Süreci İzleme Grubu

(Bologna Follow-Up Group, BFUG)'dur.

- Hedeflerin gerçekleştirilmesi,
- Alınacak önlemleri karara bağlamak,
- Sürecin gelişimi ve koordinasyonundan sorumludur.

BFUG, 2001 Prag Avrupa Bakanlar Toplantısında kurulmuştur ve Bologna Süreci'ne dahil olan ülkelerin temsilcilerinden oluşmaktadır.

PEMAT- 09 - ISPARTA

Bologna Süreci İzleme Grubu (Bologna Follow-Up Group, **BFUG**;))

- Avrupa Komisyonu (European Commission),
- Avrupa Konseyi (Council of Europe),
- Avrupa Üniversiteler Birliği (European University Association, EUA),
- Avrupa Ulusal Öğrenci Birlikleri (The National Unions of Students in Europe, ESIB),
- Avrupa Yükseköğretim Kurumları Birliği (European Association of Institutions in Higher Education, EURASHE) ve
- UNESCO Yükseköğretim Merkezi (UNESCO-CEPES),
BFUG'a danışman üye statüsünde dahil edilmişlerdir.

PEMAT- 09 - ISPARTA

Ulusal düzeyde Bologna Süreci

Ulusal düzeyde Ülkelerin

- Yükseköğretimden sorumlu bakanlıkları,
- ulusal rektörler konferansları/komiteleri,
- ulusal üniversite birlikleri,
- ulusal öğrenci birlikleri
- kalite güvencesi kuruluşları,
- işverenler vb kuruluşlar tarafından yürütülmektedir.

PEMAT- 09 - ISPARTA

Kurumsal düzeyde, Bologna Süreci

- Yükseköğretim kurumları,
- fakülteler,
- bölümler
- öğrenci ve öğretim görevlileri temsilcileri tarafından yürütülmektedir.

PEMAT- 09 - ISPARTA

ÜLKEMİZDEKİ BOLOGNA SÜRECİ ÇALIŞMALARI:

1- Avrupa Bölgesinde Yükseköğretimle İlgili Belgelerin Tanınmasına İlişkin adlı Lizbon Tanıma Sözleşmesi

Avrupa Konseyi 11 Nisan 1997 tarihinde imzalanmıştır.

Amaç: Avrupa Bölgesi'nde bir başka ülkeden alınmış olan derece ve öğrenim sürelerinin tanınmasına ilişkin usulleri belirleyen ve hukuksal bağlayıcılığı olan bir belgedir.

Türkiye, Sözleşmeyi 01.12.2004 tarihinde imzalamış ve Sözleşme 01.03.2007 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

“Yurtdışı Yükseköğretim Diplomaları Denklik Yönetmeliği” 26519 sayılı resmi gazete- 11 Mayıs 2007 tarihinde yürürlüğe girmiştir

2- Diploma Eki (DE),

YÖK Genel Kurul'un 11 Mart 2005 tarihli toplantıda aldığı karara göre, konu ile ilgili alt yapı çalışmalarının tamamlanması ve

,2005–2006 öğretim yılı itibariyle yükseköğretim kurumlarından mezun olacak öğrencilere diplomalarına ek olarak, Yükseköğretim Kurulu tarafından onaylı diploma ekinin öğrencinin talebi üzerine verilmesi, bu diploma ekinin ilk nüshasının ücretsiz olması ve AB dillerinden yaygın olarak kullanılan İngilizce, Fransızca ve Almanca dillerinden birinde düzenlenmesi için çalışmalara girişilmiştir.

3- Avrupa Kredi transfer Sistemi (AKTS), öğrenci merkezli, öğrencinin iş yüküne dayalı bir kredi sistemidir. Öğrencinin bir dersi başarıyla tamamlayabilmesi için yapması gereken çalışmaların tümünü (teorik ders, uygulama, seminer, bireysel çalışma, sınavlar, ödevler vb.) ifade eden bir birimdir. Başlangıçta kredi transferi için düşünülen bu sistem, kurumsal, bölgesel, ulusal ve Avrupa seviyesinde kredi toplama sistemi olarak da kullanılmaktadır. **Öğrenci hareketliliğini ve öğrencilerin yurt dışında gördükleri eğitimlerinin kendi ülkelerinde akademik olarak tanınmasını kolaylaştırmak için Avrupa Birliği tarafından geliştirilen AKTS,** yükseköğretim kurumlarına, program müfredatlarının hazırlanmasında yardımcı olurken, programların ulusal ve uluslararası ölçekte daha rahat biçimde karşılaştırılabilmesine olanak sağlamakta ve buna bağlı olarak, Avrupa Yükseköğretimini diğer kıtalar arasında daha çekici hale getirmektedir.

Son yıllarda, Türkiye'deki birçok üniversite kendi kredi ve notlandırma sistemlerini AKTS prensiplerine uyumlaştırma çalışmalarını yoğunlaştırmış durumdadırlar.

Bu kapsamda, üniversitelerde hem AKTS'nin uygulanışından hem de öğrencilerin AKTS üzerine bilgilendirilmesinden sorumlu olmak üzere AKTS kurum koordinatörleri ve her fakülte / bölüm için ayrı AKTS bölüm koordinatörleri belirlenmiştir.

Aynı zamanda, Bologna Ulusal Takımı, Yükseköğretim Kurulu ile birlikte, özellikle yeni kurulmuş olan üniversitelerdeki akademisyenleri AKTS'nin doğru şekilde hesaplanması konusunda bilgilendirmek amacıyla ulusal ve/veya bölgesel düzeyde toplantılar, çalıştaylar düzenleyerek üniversitelerdeki AKTS çalışmalarını hızlandırmaktadırlar.

4- Ülkemizde yükseköğretimde kalite standartlarının oluşturulması ve bu alanda uluslararası uyumluluğun sağlanabilmesi için Yükseköğretim Kurulu tarafından 2005 yılında eğitim, öğretim, araştırma aktivitelerinin kalitesinin geliştirilmesi ve değerlendirilmesi temel amacıyla Avrupa Kalite Güvencesi Standart ve İlkelerine (ESG) de uygun olacak şekilde “Yükseköğretim Kurumlarında Akademik Değerlendirme ve Kalite Geliştirme Yönetmeliği” yayınlanmıştır.

BU amaçla Yükseköğretim Kurumları Akademik Değerlendirme ve Kalite Geliştirme Komisyonu (YÖDEK) kurulmuştur

Yükseköğretim Kurulu tarafından
28.04.2006 tarih ve 2006/8 sayılı
Yükseköğretim Kurulu Başkanlık Kararı ile
kurulan ilk **Yükseköğretim Yeterlikler
Komisyonu (YYK)** üyeleri Yükseköğretim
Kurulu ve Yükseköğretim Kurumları
temsilcilerinden oluşturulmuş ve
çalışmalarını 04.02.2008 tarihine kadar
sürdürmüştür.

Komisyon bu tarihler arasında sürdürdüğü çalışmalar sonucunda ağırlıklı olarak QF-EHEA düzey tanımlayıcılarını kullanarak yükseköğretimin her düzeyi (ön lisans, lisans, yüksek lisans ve doktora) sonunda asgari olarak kazanılması gereken bilgi ve kavrama, kavrananları uygulama ve geniş anlamda yetkinlere göre tanımlamış ve bu kapsamda öğrenim çıktılarından oluşan “Türk Yükseköğretim Yeterlikler Çerçevesi”nin ilk taslak versiyonunu ilgili paydaşların görüşlerine ve katkılarına sunulmuştur.

10.07.2008 tarihinde Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı tarafından UYÇ çalışmalarını sürdürmek üzere Komisyon üyeleri yenilenmiş ve Komisyon çalışmalarına destek vermek üzere “Yükseköğretim Yeterlikler Çalışma Grubu” kurularak, ilgili alandaki hazırlık çalışmaları yeniden başlatılmıştır. 11 aşamada tamamlanması öngörülen ulusal yeterlikler oluşturma sürecinde yapılacak olan çalışmaların takvimi belirlenmiştir.

•Öngörüler

- 2006 yılında başlatılmış olan UYÇ'nin hazırlanması ve onaylanmasının Mart 2009 yılına kadar tamamlanması,
- gerekli idari organizasyonel yapılanmanın Mayıs 2009 kadar tamamlanması
- Çerçevenin öncelikle pilot ölçekte belirlenecek olan kurum ve programlarda uygulanmasının 2010 yılına kadar tamamlanması,
- tüm kurumları ve programları kapsayacak şekilde uygulanmasının ise 2012 yılı sonuna tamamlanması planlanmıştır.
- Yeterliklerin UYÇ'ne belirli bir kalite güvencesi sistemi ile dahil edilmesi çalışmalarının 2012–2015 yılları arasında,
- Çerçevenin Avrupa Üst Yeterlikler Çerçeveleri ile uyumluluğunun belgelendirilmesi çalışmalarının ise 2010–2012 yılları arasında tamamlanması,
- UYÇ'ne ait çalışmaların ve gelişmelerin yer alacağı UYÇ WEB sayfasının ise 2009 yılı içerisinde hazırlanması ve kullanıma açılması beklenmektedir

ÜLKEMİZDEKİ PEYZAJ MİMARLIĞI ve BOLOGNA SÜRECİ

- Günümüzde Peyzaj Mimarlığı eğitimi Ziraat, Orman, Güzel Sanatlar ve Mimarlık gibi farklı Fakültelerde lisans ve lisansüstü eğitim ve öğretim yapılmaktadır.
- Ayrıca özünde çok zengin ve farklı çalışma konularına sahip olması ve Bölümlerin/programların farklı yapılanma içersinde yer alması istenilen nitelikte ve düzeyde peyzaj mimarı ve peyzaj teknikeri yetiştirilmesini sınırlamaktadır.
- Bununla birlikte Peyzaj Mimarlığı disiplininin mevcut sistem içinde akademik, eğitim ve öğretim, bilimsel, yasal, yönetsel ve mesleki uygulama ölçeğinde pek çok sorun yaşandığı da bilinmektedir. Bu sorunların çözümünde aslında Bologna süreci temel bir başlangıç ve yaklaşım olarak algılanmalıdır.

PEMAT- 09 - ISPARTA

- *Bologna sürecinde belirlenen özellikle 10 eylem başlığının*
- *Ülkemizdeki mevcut Peyzaj Mimarlığı Disiplinine yansımaları ve etkisi konusundaki öngörüler şu şekilde özetlenebilir;*

PEMAT- 09 - ISPARTA

- Bologna süreci kapsamındaki yenilenme sürecinin Peyzaj Mimarlığı akademisyenleri arasında algılama ve farkındalığın henüz oluşmadığı görülmektedir
- Peyzaj Mimarlığı Bölümü, Türkiye’de ki üniversitelerde birbirinden farklı fakültelerde bulunmasından dolayı **uygulama ve müfredat farklılığı** bulunmaktadır. Bu sadece ülkemizde değil diğer ülkelerdeki üniversiteler içinde geçerli bir sorundur.

PEMAT- 09 - ISPARTA

- Peyzaj Mimarlığı çalışmalarının çok geniş konuları kapsamaması nedeniyle istenilen ve yeterli kalitede peyzaj mimarı yetiştirmede sıkıntılar yaşanmaktadır. Bu nedenle Lisans düzeyinde özellikle **üçüncü yıldan itibaren uzmanlaşmaya gidilmeli, ülkenin ihtiyaç duyduğu iş alanlarına yönelik farklı konularda uzman peyzaj mimarları yetiştirilmelidir.**
- Lisans ders programı bu kapsamda yeniden revize edilmelidir. Özellikle geniş katılımlı bir yaklaşımla akademisyenler tarafından zorunlu ve seçimlik lisans dersleri ve öncelikleri belirlenmelidir. Bu konu Bologna yenilenme sürecinin en önemli bileşenini oluşturmaktadır.

PEMAT- 09 - ISPARTA

- Peyzaj Mimarlığı Fakültesi kurulması fikri (PEMAT 1999-Adana) aslında Bologna sürecinin gerçekleştirilmesi kapsamında önemli bir açılım sağlayabilir. Bu nedenle acil eylem planı oluşturularak alt yapısı hazırlanmalıdır.
- Peyzaj Mimarlığı ile ilgili önlisans, lisans, yüksek lisans ve doktora programları birbirlerinden kopuk bir şekilde gerçekleştirilmektedir. Bu süreçleri bir bütün olarak ilişkilendirilmeli ve entegre edilmelidir. Bologna sürecinin hedeflerinden biri olan iki aşamalı derece sistemini özellikle Lisans ve Yüksek Lisans süreçlerini bu bağlamda ilişkilendirilerek eyleme dönüştürülmelidir.

PEMAT- 09 - ISPARTA

- Avrupa Kredi Transfer Sistemi (ECTS) tüm Fakülte ve Bölümlerde kağıt üzerinde verilmesine rağmen kredi sisteminin gerçek anlamda gerek uygulama gerekse ilgili mevzuat ve yönetmeliklerde eyleme dönüştürülemediği görülmektedir. Avrupa Kredi Transfer Sistemini (European Credit Transfer System, ECTS) kapsamında derslerin teorik ders, uygulama, seminer, bireysel çalışma, sınavlar, ödevler vb. şekilde kredilendirilmesi ve sadece tek sınav notu olarak değil tüm bu çalışmaların karşılığı olarak başarı notunun belirlenmesi gerekmektedir.

- **Peyzaj Mimarlığı Bölümlerinde sürekli yenilenme sürecini gerçekleştirebilmek için Her bir Bölüm kalite güvence sistemi oluşturarak Bölümler arası kalite güvencesi sistemleri ağı oluşturulmalı ve yaygınlaştırılmalıdır.**
- *(Kalite güvencesi: Eğitim ve öğretim ürün veya hizmetin her türlü kalite unsurunu tam olarak yerine getirdiğine dair güvence sağlayabilmek için yapılan tüm planlı ve sistematik işlemleri kapsamaktadır). Bu amaçla Peyzaj Mimarlığı Bölümlerinin kalite güvencesi stratejik planlarının hazırlamasını gerektirmektedir.*
- *(Stratejik Plan: Orta ve uzun vadeli amaçlarını, temel ilke ve politikalarını, hedef ve önceliklerini ve bunlara ulaşmak için izlenecek yol ve yöntemler ile kaynak dağılımını içeren plandır). Stratejik planda kalite yönetimi ilkeleri çerçevesinde hazırlanmalıdır.*
- *(KALİTE YÖNETİMİ İLKELERİ: Paydaş merkezli hizmet ve üretim, Üst yönetimin öncülük ve örnek olma işlevi, Önce insan anlayışı, Sürekli iyileştirme, Değişim, Katılımcılık ve Yaratıcılık, Veriye ve İstatistiksel Düşünmeye Dayalı, Yönetim ve Karar Verme, Çalışanların Yetkilendirilmesi gibi).*

- Her Bölüm, sürekli iyileşme için veri tabanları ve iç denetim mekanizmaları oluşturmaktadır. İyileşme süreçlerini somut veri ve göstergelerle ölçmelidirler.
- Seçtikleri örneğe ulaştıklarında akreditasyon işlemlerini başlatmalıdırlar. Bu bağlamda her Bölüm, Kurum stratejik planı ile uyumlu kendi stratejik planlarını ve akreditasyon el kitaplarını hazırlamalıdırlar. Öz değerlendirmelerini yapmalı, hedef (vizyon) ve görevleri (misyon) belirlemelidirler. Kendilerine akredite olmuş örnek programlar seçerek yol haritalarını çizmelidirler. Akredite olarak saygınlıklarını arttırmalıdırlar.

PEMAT- 09 - ISPARTA

- Bologna Süreci'nin başarısı için temel koşullardan biri **öğrenci katılımının çok yönlü olarak artırılmasıdır.** Bologna Süreci'nin öngördüğü şekilde öğrenci merkezli eğitim yöntem ve yaklaşımlarının uygulanması, hareketliliğin önündeki engellerin kaldırılması ve Bologna Süreci'nin tamamlayıcı bir parçası olan sosyal boyut çerçevesinde öğrencilerin sosyal ve ekonomik geçmişlerinden kaynaklanan engeller olmadan, eğitimlerini tamamlayabilmeleri ve her düzeyde eşit fırsata dayalı katılımın artırılması amaçlarına yönelik Üniversitelerin Öğrenci Konseyleri ile görüş ve deneyimlerin paylaşılması ve bunların hayata geçirilmesi zorunludur.
- Özellikle Bölüm yönetimine ve karar verme süreçlerine öğrenci temsilcilerinin katılımının sağlanması, ders anlatımlarında öğrencilerin aktif olması ve öğrenci merkezli bir anlayışın temel alınması hedeflenmelidir.

PEMAT- 09 - ISPARTA

- **Günümüzde diğer ülkelerle denklik ve tanınma hala sorun olmaktan kurtulamamıştır. Türkiye’de Peyzaj Mimarlığı Bölümü öğrencileri olarak diğer Avrupa ülkelerinde tamamıyla denklik sağlanması gerekmektedir.**
- **Kendi üniversitemizde okurken yurtdışındaki üniversitelerde eğitim görmek ve paylaşımlarda bulunmak için daha çok öğrenci değişimi olacak şekilde girişimlerde bulunulmalıdır.**

PEMAT- 09 - ISPARTA

- Öğrencilerin ve öğretim elemanlarının hareketliliğini sağlamak ve yaygınlaştırmak amacıyla yurt içi ve yurt dışı ortak bilimsel projelerin hazırlanması, öğrenci ve öğretim görevlilerinin farklı bölümlerde ortak eğitim ve öğretim çalışmalarına katılması sağlanmalıdır. Bu amaçla FARABİ çerçevesinde bölümler arasında işbirliği yapılarak eylem planı oluşturulmalıdır.
- Ülkemizdeki tüm peyzaj mimarlığı bölümlerinde yaklaşık 111 öğretim üyesi ve 143 yardımcı öğretim elemanı olmak üzere 250'nin üzerinde öğretim elemanı çalıştığı tahmin edilmektedir. Bu elemanların özellikle ihtiyaç duyan bölümlerde işlendirilmesi konusunda işbirliği yapılmalıdır.

PEMAT- 09 - ISPARTA

- Yaşam boyu öğrenimi teşvik etmek için her bölüm şimdiden vereceği kurslar ve hedef kitlelerini belirlemesi konusunda hazırlık yapmalıdır.
- Peyzaj Mimarlığı mesleğinde lisansüstü özellikle doktora programları sayısı ve çeşidi artırılmalıdır. Lisansüstü düzeyinde özellikle yeni yaklaşımlar geliştirilmelidir. Örneğin Planlama ve Tasarım Enstitüsü bünyesinde peyzaj mimarlığı kendine özgü program veya diğer disiplinlerle ortak programlar oluşturulması bağlamında girişimlerde bulunmalıdır.
- Mezun öğrenciler (çalışanlar), işverenler veya tüm paydaşlarla sürekli temas halinde olunmalıdır. Mezun olanlarla belli aralıklarla bir araya gelerek bilgi alışverişi sağlanmalıdır.

PEMAT- 09 - ISPARTA

- Bölümler arasında eğitim/öğretim, bilimsel ve akademik açıdan ortak çalışmalar ve hareketliliğin olmaması en önemli eksikliklerden birisidir. Bunu sağlamak amacıyla özellikle coğrafi yönden birbirine çok yakın Bölümler arasında ortak çalışmalar teşvik edilmeli ve kurumsal hale getirilmelidir.
- Bologna sürecinde özellikle yenilenme sürecinde en önemli bileşenlerin başında Bölüm ile ilgili bilgiye erişim altyapısı ve niteliği gelmektedir. **Mevcut Peyzaj Mimarlığı Bölümlerinin web altyapısı ve veri tabanı yetersiz, eksik ve erişebilirliği sınırlıdır. Günümüzde Peyzaj Mimarlığı Bölümleri ile ilgili sağlıklı istatistik bilgiler bulunmamaktadır.** Örneğin Bölümlerin İngilizce olarak erişebilirliği yeterli değildir. Bu bağlamda her bölüm Türkçe ve İngilizce olarak ortak veri tabanı formatı oluşturulmalıdır.
 - Tüm Peyzaj Mimarlığı Bölümlerinin WEB sayfası oluşturması, E-mail adreslerinin belirlenmesi (PEMAT 1999-ADANA).

PEMAT- 09 - ISPARTA

- Bölümlerde öğretim elemanlarının nitelik ve nicelik olarak kapasitesi artırılmalıdır.
- Peyzaj Mimarlığı mesleğinin, üç saç ayağı olarak nitelendirilen paydaşları/aktörleri yani AKADEMİSYENLER, MESLEK ODALARI ve UYGULAYICILAR, bir bütünlük içinde hareket ederek, ortaklık ve iletişim yaklaşımı kapsamında istenilen düzeye ve kaliteye ulaşmak için sürekli yenilenme sürecini eyleme dönüştürme yollarını aramalıdır.

PEMAT- 09 - ISPARTA

- Bologna süreci kapsamında “Değişim ve Yenilenme” yaklaşımı sadece Üniversiteleri değil aynı zamanda meslek odalarını da (TMMOB) ilgilendirmektedir. Bu kapsamda meslek odalarının klasik ve siyasi meslek odası anlayışından uzaklaşarak günümüz koşullarını ve meslek menfaatini dikkate alan, yüksek öğretimdeki ilgili bölümlerle ve mesleki uygulama ölçeğindeki herkesle işbirliği ve uyum içinde çalışacak bir düzenlemeye gitmelidir.
- Örneğin PMO bu mesleğin içinde olan ve icra eden herkesi bir çatı altında toplayacak şekilde yeni arayışlar ve çözümler üretmek zorundadır. Örneğin peyzaj mimarı olmayan ancak bu mesleğe gönül vermiş Akademisyenler, diğer meslekten olup uygulama ölçeğinde çalışanlar, peyzaj teknikerleri gibi peyzaj mimarlığı konusunda çalışan herkesi PMO, bir bütünlük içinde organizasyonun içine dahil etmeli ve gerekli tedbirleri almalıdır.

PEMAT- 09 - ISPARTA

SONUÇ ve ÖNERİLER

Bologna süreci veya Avrupa'da ortak bir yükseköğretim alanı yaratma süreci kapsamında Ülkemiz de dâhil olmak için;

- **2010 yılında pilot uygulamaya,**
- **2012 yılında ise tüm üniversite kurumlarında uygulamaya geçilmesi öngörülmüştür.**

- (PEMAT 2001, Antalya'da -
- Avrupa Birliği standartlarına uygun bir peyzaj mimarlığı eğitimi sağlamak amacıyla çalışmaların başlatılması konusunda görüş birliğine varılmıştır.)
- (PEMAT 2002, Bartın'da –
- Avrupa Birliği Uyum Sürecinde Peyzaj Mimarlığı Eğitiminde Yeniden Yapılanma konusunda bölümlerin kendi koşulları çerçevesinde eğitim çalışmalarını hızlandırmalarına
- Sokrates / Erasmus programı, Le Notre projesi gibi Avrupa Birliği olanaklarından yararlanmak yolunda çabaların artırılarak sürdürülmesinin, Akreditasyon konusunda hazırlık yapmalarının yararlı olacağına, (PEMAT 2006, Ankara)

- Bu süreç her üniversite ve bölümü yakından ilgilendirmektedir. Bu görev öğretim görevlileri, öğrencilere ve yöneticilere verilmiştir.

Bunlar yerine getirilirken;

- ulusal eğitim alanları birbirleri ile karşılaştırılabilir olmalı
- ulus ötesi boyutlar dikkate alınmalıdır.
- gerek dersler gerek öğrenim alanları ve buna benzer birçok şey Avrupa genelinde benzer bir çerçevede olmalıdır.

- Bologna sürecindeki **“DEĞİŞİM VE YENİLENME ANLAYIŞI”**, ortaklıklar ve iletişim üzerine kurulmuş bir anlayıştır.
- Bu nedenle Peyzaj Mimarlığı Bölümlerinin kaliteye ve ideale ulaşma isteği ve tercihleri, bölümler arası işbirliği ve eyleme dönüştürme iradesi, peyzaj mimarlığının her ölçekte geleceğini şekillendirecek ve yeni açılımlar sağlayacaktır.

PEMAT- 09 - ISPARTA

Peyzaj Mimarlığı Bölümlerinin her biri **Değişim ve Yenilenme Anlayışı** sürecinde

- Öz değerlendirme,
- Karşılaştırma,
- Vizyon ve Misyon,
- Kalite Yönetimine Geçiş,
- Stratejik Plan,
- İç Denetim,
- İyileştirmeler,
- Dış Denetim,
- Akreditasyon

olmak üzere sürekli iyileştirme faaliyetlerini gerçekleştirilmesi sonucunda elde edilebilecek çıktılar şu şekilde özetlenebilir;

PEMAT- 09 - ISPARTA

- *Kısıtlı kaynaklar daha akılcı ve verimli kullanılacaktır.*
- ***Bölüm sürekli iyileşecektir.***
- *Bölüm hesap verebilir ve toplumsal sorumluluk taşıyabilir duruma gelecektir.*
- ***Bölüm şeffaflaşacak, nesnelleşecek ve güven verecektir.***
- *Bölümün ulusal ve uluslararası popülaritesi yükselecektir.*
- ***Uluslararası hareketlilik ve dış kaynak kullanımı artacaktır.***
- *Kurum/bölüm eşdeğer ve rekabet edebilen bir konuma gelecektir.*
- ***Mezunlar daha kolay iş bulacak ve işlendirme oranı artacaktır.***
- *Ömür boyu eğitim ve öğretim süreci ile kalite ve gelişim sağlanacaktır.*
- ***Memnuniyet ve tatmin düzeyi artacaktır.***

Peyzaj Mimarlığı olarak BOLOGNA SÜRECİNDEN BEKLENTİLER

- Değişim ve gelişim,
- Saygınlık,
- Tanınabilirlik,
- Kalite,
- Mesleki Etik,
- Bireysel, Toplumsal, ve Kurumsal Sorumluluk
- ve
- İSTİHDAM EDİLEBİLİRLİK...